

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

# לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

## פינחס

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כח

(תרגום הפשי)



יוצא לאור על ידי  
„מכון לוי יצחק“  
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ושתיים לבריאה  
מאה ועשרים שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח

### לזכות

הו"ח ר' צבי בן שרה שיחי' סאנדבערג  
לרגל יום ההולדת שלו, ראש חודש מנחם-אב  
לאריכות ימים ושנים טובות עד ביאת גואל צדק  
ומתוך בריאות הנכונה ולשנת ברכה והצלחה בגו"ר

\*

נדפס ע"י זוגתו  
מרת בלומא תחי'  
ומשפחתם שיחיו סאנדבערג

\* \* \*

לעילוי נשמת  
הרה"ח הרה"ת ר' נפתלי צבי יהודה  
בן ר' ראובן ע"ה  
בערג  
נפטר ביום ז"ך תמוז ה'תשנ"ד  
ת. נ. צ. ב. ה.

### ולזכות

זוגתו מרת לאה פייגא תחי'  
לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת  
גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

\*

נדפס ע"י בני משפחתם שיחיו

For this and other books on Moshiaich & Geulah, go to:  
<http://www.torah4blind.org>  
To DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:  
<http://www.torah4blind.org>

## פינחס

חיות פנימית – מדבר הוא אודות זה מתוך חיות גם עם אחרים, ומפרסם את ההוראה ד"עשה כאן ארץ ישראל" אצל בני ביתו, אצל הקרובים אליו, ועאכו"כ אצל תלמידיו, עד שמדבר אודות זה עם כל מי שיכול להגיע אליו, וכיון שזה בא מפנימיותו, מדבר הוא דברים היוצאים מן הלב שנכנסים אל הלב<sup>6</sup> ופועלים פעולתם, ועאכו"כ עי"ז שמראה דוגמא חי' מעבודת עצמו. עד שפועל שגם השומעים נעשים מדברים – "הגורל הי' מדבר".



התמיד", אך יש כאן צורך בלימוד שמקריבים את התמיד, "אפילו בטומאה".

### ב. הזמן המדוייק

ה"אבן-עזרא"<sup>7</sup> מפרש "במועדו" – "שלא יקדמו קודם הבוקר ושלא יאחר אחר הערב". ולפי זה מובן מדוע צריך לכתוב "במועדו", למרות שלאחר מכן כתוב "שנים ליום עולה תמיד", ו"את"<sup>7\*</sup> הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים", כי פסוקנו בא להדגיש את הזמן המדוייק "שלא יקדמו .. ושלא יאחר..."<sup>8</sup>.

ונדרש הסבר: מדוע אין רש"י מסביר<sup>9</sup> בדומה לפירושו של אבן עזרא, שלפיו מובן מדוע צריך לכתוב כאן "במועדו", ופירוש זה מתקבל גם לפשוטו של מקרא<sup>10</sup>.

### ג. בזמן המיועד לכך

ויש לומר, שהסבר לכך הוא: ההבדל בין פירוש רש"י בפרשתנו לבין פירוש רש"י בפרשת בהעלותך הוא: בפרשת בהעלותך מתכוון רש"י לבאר את היתור של המילה "במועדו". כי שם ממשיך הפסוק ומציין מיד את הזמן המדוייק "בארבעה עשר יום בחודש הזה בין הערבים..."<sup>11</sup>. לכן מסביר רש"י שהיתור בא ללמד דין חדש – "במועדו, אף בשבת, במועדו, אף בטומאה". ואילו בפרשתנו קשה לרש"י משמעות המילה "במועדו": המשמעות הפשוטה של "במועדו" היא – בזמן שנקבע לכך. כפי שמבאר רש"י

### א. "במועדו"

מן הפסוק<sup>1</sup> "צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניהוהי תשמרו להקריב לי במועדו" מצטט רש"י את המילה "במועדו", ומפרש: בכל יום הוא מועד התמידים". יש להבין:

מה מוסיף רש"י על הנאמר במפורש מיד בפסוק הבא?<sup>2</sup> שם נאמר "שנים ליום עולה תמיד", שזמן הקרבת התמידים הוא תמיד, בכל יום – ומדוע צריך רש"י לפרש זאת בפסוק קודם על המילה "במועדו"<sup>3</sup>?

הרא"ם מסביר שרש"י אינו מתכוון לומר כאן שזוהי מצוה הנוהגת בכל יום, שהרי זה נאמר במפורש מיד לאחר מכן, כדלעיל, אלא "הכי פירושא", שכל יום הוא "זמן התמידים" ואין שום מונע בהם שאפילו בטומאה מקריבין אותן ביומן".

אך הסבר זה לדברי רש"י דורש ביאור: רש"י כתב את פירושו גם עבור בן חמש למקרא, כלומר, בשפה הברורה גם לו, ואילו התכוון רש"י לומר שמקריבים את התמיד באופן תמידי אפילו בטומאה, הוא היה אומר כך במפורש, כפי שהוא אומר בפרשת בהעלותך<sup>4</sup> על המילה "במועדו" לגבי קרבן פסח – "אף בשבת .. אף בטומאה"<sup>5</sup>.

כן יש להבין: מדוע, אכן, אין רש"י מפרש כאן "במועדו" – אף בשבת אף בטומאה?<sup>6</sup> אמנם, לגבי שבת אין רש"י צריך כאן לפרש זאת, כי הדבר נאמר במפורש בהמשך הפסוקים<sup>6</sup> "עולת שבת בשבתו על עולת

1) פרשתנו כה, ב.

2) כה, ג.

3) בגו"א מבאר דכאן הוא עיקר הציווי, ומ"ש עוה"פ, שנים ליום גו"א הוא (בל' רש"י) אזהרה לבית דין, עיי"ש. אבל בפ"מ ובפרש"י כפשוטו לכאורה פי' "אזהרה לב"ד" הוא (רק) על ההכפלה, ואמרת להם".

4) ט, ב.

5) ותירוצו של הרא"ם, ומה שלא פירש פה במועדו אפילו בטומאה כמו גבי פסח הוא לב' סיבות הא' כו"א (עיי"ש) – דגם לפירושו הוי לי' לרש"י לכתוב (להוסיף) כאן, אף בטומאה".

6) כה, י"ד.

7) עה"פ. וכ"ה בחוקוני כאן בפ' השני.

7\* כה, ד.

8) ברבינו בחיי כאן לאחר שמעתיק לשון רש"י כתב, אבל בא לומר שלא יקדים כלום קודם עולת הבוקר ולא יאחר כלום אחר עולת הערב". אבל (נוסף לזה, שבפש"מ אין ענין זה שייך לב, מועדו" –) ענין זה מובאר כבר לעיל בפ' צו (ו, ה) כמבואר בפרש"י שם.

9) להעיר דבפרש"י לא הובאה דרו"ל (תו"כ צו ז, לח. וראה גם חולין כב, א ובפרש"י) וש"ג. ועד"ז הוא במגילה כ, סע"א) עה"פ (צו שם) ביום צותו, דכל הקרבנות אין כשרים אלא ביום. (10) וראה באר מים חיים (לאחי המהר"ל) כאן.

11) ט, ג.

## להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

קרובים אליו, ועאכו"כ באַ זיינע תלמידים, ביז אַז ער רעדט וועגן דעם מיט די אַלע צו וועמען ער קען דערגרייכן, און וויבאַלד אַז דאָס קומט פון זיין פנימיות, רעדט ער דברים היוצאים מן הלב וואָס נכנסים אל הלב ופועלים פעולתם, ועאכו"כ דורך דעם וואָס ער באַווייזט אַ דוגמא ח' פון זיין אייגענע עבודה. ביו אַז ער מאַכט אַז אויך די שומעים ווערן מדברים – „הגורל הי' מדבר“.

(משיחות ש"פ פינחס, מבה"ח מנחם-אב, כ"ד תמוז תנש"א)

(6 ספר הישר לר"ת ס"ג. הובא בשל"ה סט, א.)



לפי כל סימני הגאולה נמצאים אנו כבר ממש בסמיכות להגאולה, וכפי שהודיע, פירסם והכריז כ"ק מו"ח אדמו"ר, שכבר סיימו הכל, כולל גם "לצחצח את הכפתורים"<sup>11</sup>, וסיימו גם את "העמדו הכן כולכם"<sup>22</sup>, זאת אומרת שכבר "הכל מוכן לסעודה", וכבר מוכנים לגשת לשולחן, ולאכול את סעודת לויתן ושור הבר, כיון ש"הנה זה (משיח) בא"<sup>44</sup>, תיכף ומיד ממש!



ובאותיות פשוטות: בעמדנו קרוב ממש לפני הגאולה – צריך כאו"א מישראל להתרגל לגאולה ולהציב את עצמו במצב ורגש של גאולה, ע"י הפיכת יומו הפרטי ל"יום גאולה (פרטית)", והפיכת מקומו הפרטי – ל"ארץ ישראל", ע"י ש"עושה את העבודה שלו ברגע זה ובמקום זה בתכלית השלימות, במחשבה דיבור ומעשה.

וכתוצאה משלימות עבודתו הפרטית (במחשבה דיבור ומעשה) – ה"ז צריך להתבטא גם בדיבורו, ע"ד "הגורל הי' מדבר", שכיון שהוא חזור בפנימיות בההוראה והעבודה ד"עשה כאן ארץ ישראל"<sup>55</sup>, מתוך

„למועד“<sup>12</sup> – „לאותו מועד המיועד שקבעתי לך“<sup>13</sup>.

ולפי זה: לגבי קרבנות שבת וראש חודש ורגלים, קרבנות הבאים בזמנים מיוחדים, מובנת המילה „במועדו“ – כל קרבן מקריבים ביום המיועד לו.

אך לגבי קרבן התמיד, שלא נקבע עבורו יום מיוחד, אלא מקריבים אותו תמיד, בכל יום, כשמו „קרבן תמיד“, „עולת תמיד“<sup>14</sup>, אין מתאים להתבטא בביטוי „במועדו“.

ולכן אין רש"י מפרש כפירושו של אבן-עזרא, „שלא יקדמו קודם הבוקר ושלא יאחר אחר הערב“, כי לפי פירושו אין המילה „במועדו“ מצביעה על הזמן המיוחד והקבוע לקרבן תמיד, אלא היא מלמדת הגבלה בזמן ההקרבה עצמו, בכל יום ויום, שצריך להיות זהירים שלא להקדים ולהקריבו לפני הבוקר ושלא לאחר ולהקריבו לאחר הערב, ועל כך אין מתאים הביטוי „במועדו“<sup>15</sup> – אין זה מועד מיוחד ומסויים לקרבן התמיד, אלא זוהי הלכה<sup>16</sup> והיא קשורה גם לכל הקרבנות<sup>17</sup>.

כמו כן אין לבאר בפשוטו של מקרא כפירוש הנ"ל, כי<sup>18</sup> לפי זה צריכה היתה המילה „במועדו“ להופיע לאחר שהתורה מציינת את הזמן הכללי והפרטי של הקרבנות – „שנים ליום עולת תמיד, את הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים“. כי לפי פירושו אין המילה „במועדו“ מצביעה על עצם זמן ההקרבה, אלא היא פרט והגבלה בזמן הכללי של היום ובמפורט לגבי הזמן של הבוקר ושל בין הערביים, „שלא יקדמו קודם הבוקר ושלא יאחר אחר הערב“.

(12) וירא ית, יד. וראה גם פרש"י שם כא, ב.  
 (13) וכהלשון (תרומה כה, כב). „ונועדתי לך שם“, שפרש"י „כשאקבע מועד לך לדבר עמך .. למועד שאבוא שם לדבר אליך“. וראה גם תצוה כט, מב"מג ובפרש"י.  
 (14) פרשתנו כה, ג. ובתצוה (כט, מב): עולת תמיד.  
 (15) ובפרט ע"פ המבואר לקמן ס"ו, דב"מועדו" קאי גם אמוספי שבת כו'.  
 (16) ונ"ד קרבן מוסף דשבת (וכו"ב ב"ח ורגלים) דומן המיועד וקבוע להקרבתו הוא „ביום השבת“, ומלכך זה יש דין מיוחד. „על עולת התמיד“ – „מגיד דאין קרבין אלא בין שני התמידים וכן בכל המוספים נאמר על עולת התמיד לתלמוד זה“ (פרש"י כה, יו"ד), דוה אינו חלק מעצם קביעת זמן דהקרבת ביום השבת.  
 (17) וראה לעיל הערה 9.  
 (18) משא"כ ע"פ המובא לקמן ס"ו.

ומכך שהתורה מקדימה וכותבת את המילה „במועדו“ לפני ציון הזמן באופן כללי, ובוודאי לפני הזמן המסויים של כל קרבן תמיד – בבוקר ובין הערביים, מובן, שהמילה „במועדו“ אינה עוסקת בעצם זמן ההקרבה.

לכן מפרש רש"י „בכל יום הוא מועד התמידים“, שכאן מציין הפסוק הגדרה חדשה בקשר לקרבן תמיד:

בפשוטו רואים<sup>19</sup>, שקרבן תמיד אינו זהה לשאר קרבנות המועדים, אשר לכל אחד מהם מועד מסויים, ואילו לקרבן התמיד אין מועד מסויים, ומקריבים אותו תמיד, בכל יום, ולכן הוא נקרא „עולת תמיד“.

ולכן אומר רש"י שבמילה „במועדו“ מתכוונת התורה לומר שלא כך הוא, אלא „בכל יום הוא מועד התמידים“, כל יום הוא מועד מיוחד המיועד להקרבת התמיד של יום זה. כל יום ויום בפני עצמו הוא זמן מסויים לתמיד של אותו יום.

**ד. „עבר יומו בטל קרבנו“**

מדוע חשוב לציין לגבי קרבן תמיד<sup>20</sup> ש„בכל יום הוא מועד התמידים“? – התשובה לכך מובנת בפשטות:

בהמשך פרשה זו<sup>6</sup>, לגבי קרבן השבת, מצטט רש"י את המילים „עולת שבת בשבתו“ ומפרש „ולא עולת שבת בשבת אחרת, הרי שלא הקריב בשבת זו שומע אני יקריב שנים לשבת הבאה, תלמוד לומר בשבתו, מגיד שאם עבר יומו בטל קרבנו“.

ויש לעיין: מהו הדין לגבי קרבן התמיד, האם בקרבן זה יקריב שנים למחרת, או „אם עבר יומו בטל קרבנו“.

(19) מצד הלשון עולה (עולת) תמיד – וכפי שלמדנו ע"פ בפרש"י פ' תצוה כז, כ. כט, מב.  
 (20) בצפנת פענח (מהר"ת כו, א. וראה גם שם פח, א): נ"מ גבי גדר תמיד אם החיוב בכל יום ויום פרטי להקריב אחד בבקר ואחד בערב או זה חיוב תמידי שבכל יום יקריב שני תמידים. ומבאר עפ"ז חונת הירושלמי ברכות פ"ד ה"א, שתהא שחיטתן לשם היום.  
 אבל אין זה הענין המבואר בפנים. כי בפנים מדובר לא החיוב בכל יום ויום הוא פרטי, אלא – שכל יום הוא זמן מסויים ומיוחד להקרבת התמיד ביום זה, משא"כ שאלת הצפע"ג היא לגבי החיוב דהקרבת התמיד ולא כ"כ לגבי עצם היום). וראה לקח טוב (להר"י ענגל) כלל ו (לג, א).

# הוספה

## בשורת הגאולה

לא

לויט אַלע סימני הגאולה האַלט מען שוין ממש באַ דער גאולה, ווי כ"ק מו"ח אדמו"ר האָט מודיע, מפרסם און מכריז געווען, אַז מ'האַט שוין אַלץ פאַרענדיקט, כולל אויך „צופּוזן די קנעפּ"1, און אויך פאַרענדיקט דעם „עמדו הכן כולכם"2, דאָס הייסט אַז ס'איז שוין „הכל מוכן לסעודה"3, און מ'איז שוין גרייט צוגיין צום טיש, און עסן סעודת לויטן ושור הבר, וואָרום „הנה זה (משיח) בא"4, תיכף ומיד ממש!

\* \* \*

ובאותיות פשוטות: שטייענדיק קרוב גלייך פאַר דער גאולה – דאַרף יעדער איד זיך איינגעוואוינען צו דער גאולה און זיך אַריינשטעלן אין אַ מצב ורגש של גאולה, דורך מאַכן זיין פרטיות'דיקן טאָג אַ „גאולה (פרטית) טאָג", און מאַכן זיין מקום פרטי – „ארץ ישראל", דורך דעם וואָס ער טוט די עבודה שלו ברגע זה ובמקום זה בתכלית השלימות, במחשבה דיבור ומעשה.

און אַלס אַ תוצאה פון די אייגענע שלימות העבודה (במחשבה דיבור ומעשה) – דאַרף זיך דאָס אויך אַרויסזאָגען אין זיין דיבור, ע"ד ווי „הגורל ה' מדבר", אַז וויבאַלד ער איז דורכגענומען בפנימיות מיט דער הוראה ועבודה פון „מאָך דאָ ארץ ישראל"5, מיט אַן אינערלעכע לעבעדיקייט – רעדט ער וועגן דעם מיט חיות אויך צו אַנדערע, און איז מפרסם די הוראה פון „מאָך דאָ ארץ ישראל" באַ בני ביתו, באַ די

(1) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(2) ראה אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ע' רעט. וראה „היום יום" טו טבת.

(3) ל' המשנה – אבות פ"ג מט"ז.

(4) שה"ש ב, ח. ובשה"ר עה"פ.

(5) ראה אגרות קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' תפה ואילך.

לכאורה ניתן היה לומר, שמקרבן השבת לומדים זאת לגבי כל הקרבנות, כפי שמדייק רש"י בלשונו „מגיד שאם עבר יומו", ולא „אם עבר שבתו" וכדומה, שבכך „מגיד" שלגבי כל קרבן „אם עבר יומו" – של כל קרבן, הרי אז – „בטל קרבנו".

אך קשה לומר כך, כי בפסוק אחר המופיע בהמשך<sup>21</sup> „זאת עולת חדש בתדשו" אומר רש"י „שאם עבר יומו בטל קרבנו ושוב אין לו תשלומין", מכך מובן שאין מסיקים מ„עולת שבת בשבתו" לגבי כל קרבן.

יותר מכך: אפילו לגבי קרבנות המועדים אנו מוצאים לימוד דין זה בנפרד – בפרשת אמור, על הפסוק „דבר יום ביומו"<sup>22</sup> אומר רש"י „הא אם עבר יומו בטל קרבנו".

ולפי זה יוצא לכאורה, שלגבי קרבן התמיד לא אומרים „אם עבר יומו בטל קרבנו"<sup>23</sup>, שלא ככל הקרבנות שלעיל.

ולפי ההסבר שלעיל על פירוש רש"י יש לומר, שדין זה חל גם לגבי קרבן תמיד:

כיון שלגבי קרבן תמיד, לא זו בלבד שצריך להקריב קרבן בכל יום, אלא „בכל יום הוא מועד התמידים", שכל יום הוא מועד בפני עצמו, והוא זמן מיוחד המיועד להקרבנות התמיד של יום זה, מובן מכך, שגם על קרבן תמיד חל הכלל, שאם „עבר יומו" – היום המיועד להקרבנות תמיד של יום – הרי אז „בטל קרבנו".

### ה. כל יום – מיוחד מפני קרבנו

למרות זאת אין דרוש לימוד מיוחד כדי להגיע למסקנה שגם לגבי „תמיד" חל הדין של „עבר יומו...", למרות ששבת והרגלים הם בודאי ימים מיוחדים שמקריבים בהם קרבן מיוחד, ובכל זאת נדרש פסוק ולימוד מיוחד כדי להגיע למסקנה ש„אם עבר יומו בטל קרבנו".

– כי יש הבדל מהותי בין קרבנות השבת וכדומה לבין קרבן התמיד:

(21) כה, יד.

(22) כה, לו.

(23) ודוגמתו: פ"ש וקרבן חה"ש. וראה לקמן וכן הערה 33.

ע"ד הלכה – ראה ברכות (כו, א) דנקט הגמרא בפשיטות דבנוגע לקרבן אומרים עבר יומו בטל קרבנו, ושם מדובר בקרבנות תמיד (ראה פרש"י שם בסוף הע' ובהמש"ל שם).

וראה תמורה יד, א. תו"כ אמור שם.

אבל – כ"ז אינו שייך לפרש"י עה"ת – פשוטו של מקרא.

היחודיות של השבת והרגלים, לעומת שאר ימות השנה, אינם מפני הקרבנות הקרבים בהם, אלא מפני עצמם: שבת היא יום קדוש שאסור במלאכה, וכן חגים הם ימים המיוחדים באיסור עשיית מלאכה ובמצוות המיוחדות להן, אלא שבימים אלה נוספות גם חובות של הבאת הקרבנות המיוחדים להם<sup>24</sup>.

ולפיכך, אילו לא היה לימוד מיוחד, ניתן היה לחשוב שאפשר להשלים את הקרבן בשבת הבאה, וכן לגבי חג<sup>25</sup>.

לעומת זאת, לגבי התמידים, הרי לפי פירוש רש"י ש„בכל יום הוא מועד התמידים", הרי היחודיות של יום זה היא רק מפני הקרבן המיוחד לו, ולכן מובן<sup>26</sup> ש„אם עבר יומו" – היום המיוחד והמיועד לתמיד של יום זה, הרי אז – „בטל קרבנו"<sup>27</sup>, אין אפשרות להביאו ביום המחרת, המיוחד בפני עצמו לקרבן התמיד שלו.

### ו. ימים מיוחדים לקרבנות אלו

אך אין די בהסבר זה:

סביר לומר, שהפסוק הראשון של פרשת הקרבנות „צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי במועדו" מהווה הקדמה כללית לכל הקרבנות המופיעים בהמשך הפרשה – תמידים, מוספי שבת וראש חודש ורגלים, אשר כולם הם „לחמי לאשי...", ובמילים „ואמרת להם זה

(24) וכפשוטו הכתובים בפ' מועדות (אמור כג, ד ואילך), שבכל מועד מקדים הכתוב ענינו המיוחד – המצות\* ואיסור עשיית מלאכה, ואח"כ הקרבן דהיום. ובפ' משפטים (כג, יד ואילך), ובפ' תשא (לד, יח ואילך) לפנ"ז – נזכרו הרגלים בפ"ע, ולא קרבנות שלהם.

(25) בנוגע לר"ה ראה לקמן הערה 30.

(26) דאם כל יום ויום ה' חלוק ומיוחד בפ"ע בלא"ה, אלא דישנו חיוב להקריב בכל יום קרבן, ה' מקום (לקס"ד) להשלים קרבן דיום זה ביום (אחד) שלאחריו, אבל מכיון דכל יחודו דהיום הוא מצד הקרבן דיום זה, אין מקום להשלים ולהביא קרבן זה למחרתו – שהרי אינו יום שלפניו.

(27) וע"ד קרבן פסח דומנו בי"ד בניסן בין הערבים, דגם בו נאמר (בהעלותך ט, ב), „במועדו" (כנ"ל בפנים), דלא ה' קס"ד להשלים הקרבן, אלא שבאה פרשה וציווי בפ"ע מאת ה' – הפרשה דפ"ש.

(\* אלא שמצוה המיוחדת דחג השבועות – יום הביכורים" היא „והקרבנתם מנחה חדשה לה' וגו'" (אמור כג, טז ואילך). ואדרבא – בחנה"ש לא נזכר כלל בפ' אמור קרבן מוסף שלו (ראה פרש"י שם, יט).

ימות החול, אלא יום המיוחד ומיועד לקרבן – קירוב לה'.

ועל ידי כך מתממשת שלמות התכלית של נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים<sup>52</sup>, שאין משרים את הקדושה רק בימים מיוחדים

(משיחות ש"פ פינחס תשל"ב, תשד"מ)

(53) תמיד בסופה.

(52) תנחומא נשא טז.



## לזכות

**כ"ק אדוננו מורנו זרבינו**

**מלך המשיח**



ויהי' שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי', יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'



**יחי אדוננו מורנו זרבינו מלך המשיח**

**לְעוֹלָם וָעֶד**

המועדים שבפרשת אמור, המופיעים לפני כן, ובחומש אחר, מדוע שם מציין רש"י את הדברים בקיצור ואינו מפרט מדבריו לגבי שבת

„הרי שלא הקריב בשבת זו...“?

יש המפרשים<sup>31</sup>, שלגבי הרגלים אין צורך בלימוד מיוחד כדי להגיע למסקנה ש„אין מביאין עולת יום טוב ביום טוב אחר“, כי ברור מאליו ש„אם לא הקריבו בפסח שלא יקריבו בשבועות תשלומין לפסח<sup>32</sup>, אף על גב דשווין בקרבנותיהם, מכל מקום תרי שמות נינהו. אבל שבתות וראשי חדשים, שכולהו חד שמא נינהו (=ששם אחד לכולם), סלקא דעתך אמינא (=היה עולה על הדעת לומר) שיקריב בשביל תשלומי ראשון, קא משמע לן“.

לפי זה, הלימוד מהמילים „דבר יום ביומו“ לגבי קרבנות הרגלים שולל אפשרות של תשלומים של אחד מימי החג ביום מאוחר יותר באותו חג עצמו<sup>33</sup> – בשבעת ימי הפסח ובשבעת ימי הסוכות<sup>34</sup>.

ברם השאלה היא: מדוע אין צורך בלימוד מיוחד לכך ש„אם לא הקריב בפסח זה יקריב שתים בפסח הבא“<sup>35</sup>, וכן לגבי שבועות<sup>35\*</sup>.

## ח. תשלומין – ל„גברא או ל„חפצא“

ויש לומר, שההסבר לכך הוא:

במושג התשלומין יש מספר משמעויות להגדרתו, ומהן: א) מצד הגברא – האדם משלים את חובתו, שהיה עליו לבצעה ביום הקודם וכדומה. ב) מצד החפצא – פעולה שהיתה צריכה להיעשות בדבר מסויים, נעשית

(31) ביאורי מהרא"י על פרש"י פרשתנו (והובא בש"ח כאן).

(32) להעיר מל' הרמב"ם דלקמן הערה 41: למחר או למועד אחר. ואכ"מ.

(33) וע"ד תשלומי שלמי חגיגה (אמור שם, לט בפרש"י).

וראה הערה 38.

(34) ראה רא"ם לפרש"י אמור שם.

(35) ואף שכבר ידעינן שאין תשלומין בהג זה עצמו (כפרש"י אמור, כנ"ל) – הרי שם עכ"פ יש הקרבת קרבן בהג זה, משא"כ אם לא הקריב בפסח זה כנ"ל, קס"ד שיקריב שתים לפסח הבא.

(35\*) במשכיל לדוד פרשתנו: והשתא דכתבי' רחמנא בשבת ור"ח אתו כולהו מועדות מנייהו במה מצינו דלית להו תשלומין לא של פסח בעצרת ולא של פסח שנה זו בפסח של שנה אחרת. אבל – לא מצינו לימוד כזה (מה מצינו) „כפרש"י, בפש"מ. וראה בכללות חילוק הלימודים ב„אם עבר ומנו בטל קרבנו“ במפרשי רש"י כאן ובפ' אמור. ובמפרשי הספרי כאן.

האשה אשר תקריבו...“ מתחילה התורה לפרט את הקרבנות, כל אחד בפני עצמו – החל בקרבן התמיד.

ולפי זה יוצא שגם המילה „במועדו“ אמורה לגבי כל הקרבנות, כפי שמפרשת התורה לאחר מכן את זמנו של כל קרבן, שבת ראש חודש ורגלים, ורש"י מוסיף ומבאר<sup>28</sup> שגם לגבי קרבן התמיד יש אותה משמעות למילה „במועדו“. כי „בכל יום הוא מועד התמידים“.

מכך מובן, שהקרבנות של שבת ראש חודש ורגלים אינם ענין נוסף לימים אלו, אלא היחודיות של ימים אלו היא גם עקב הקרבנות של היום, ימים אלו מיוחדים וקבועים לקרבנות המסויימים<sup>29</sup>.

ואם כך, שבה ומתעוררת השאלה: מדוע יש צורך בלימוד מיוחד. לגבי שבת וראש חודש, ש„אם עבר יומו בטל קרבנו“?

## ז. „הרי שלא הקריב בשבת זו...“

כדי להסביר זאת, יש להקדים ולבאר את הבדלי הניסוח שאנו רואים כאן: לגבי שבת כותב רש"י בהרחבה „הרי שלא הקריב בשבת זו, שומע אני שיקריב שתים לשבת הבאה, תלמוד לומר בשבתו, מגיד שאם עבר יומו בטל קרבנו“. לעומת זאת, מספר פסוקים לאחר מכן, לגבי ראש חודש אומר רש"י בקצרה (אך בתוספת „ושוב...“) „שאם עבר יומו בטל קרבנו ושוב אין לו תשלומין“.

ולפני כן, בפרשת אמור, על הפסוק „דבר יום ביומו“ אומר רש"י בקצרה (ובלי ההוספה): „הא אם עבר יומו בטל קרבנו“.

אמנם, לגבי ראש חודש ניתן להבין, שמשום שהוא מופיע מספר פסוקים לאחר פירוש רש"י על „בשבתו“, מובן, שאין צורך לחזור על כך בהרחבה ולומר „הרי שלא הקריב בראש חודש זו...“<sup>30</sup>. אך לגבי קרבנות

(28) ומובן בפשטות יותר הטעם ל„ביאור“ זה, מכיון ש„במועדו“ קאי על „תמיד“ ומוסיפי שבת כו' יחד.

(29) להעיר ממ"ש בפ' אמור כג, לו.

(30) ומה שהוסיף רש"י „שוב אין לו תשלומין“ משמע שהמדובר לא בתשלומין בר"ח הבא כ"א בהימים שלאחר ר"ח זה, שא"א להשלים קרבן דר"ח בימי החודש שלאחריו (משא"כ בשבועות), משא"כ בשבת אין קט"ד אפילו להשלים קרבן שבת בימות החול – ראה דברי דוד להט"ו כאן כה, י"ד.



באותו הדבר במועד מאוחר יותר.

בדומה לתשלומין מצד המצוה של, והשיב את הגזילה אשר גול<sup>36</sup>, אשר כל עוד הדבר הנגזל קיים, עליו להחזירו, ולקיים את, והשיב את הגזילה" כפשוטו, בחפץ עצמו. אך כאשר מציאות זו כבר אינה קיימת, הוא משלם את שווי הגזילה, ומשלים על ידי כך את חובת המצוה המוטלת עליו (על הגברא)<sup>37</sup>.

ובדומה לכך לגבי הקרבת קרבנות: מצד זמנו הקבוע של כל קרבן – „במועדו“, מובן שאי אפשר לקיים את מצות הקרבת הקרבן ביום זה על ידי הקרבתו ביום אחר<sup>38</sup>. ואת זאת מדגיש רש"י לגבי התמידים, ש„בכל יום הוא מועד התמידים“, וממילא אין אפשרות לקיים את חובת הקרבת התמידים של יום זה על ידי הקרבת התמיד ביום אחר, שאיננו „מועדו“.

וכך מובן לגבי כל הקרבנות שבפרשתנו אשר יש להביאם „במועדו“, במועד מסוים, מוספי שבת בשבת, ראש חודש ורגלים – ואין לחשוב שכאשר לא הקריבו מוסף שבת, אפשר יהיה להשלים מצות יום זה בשבת הבאה. וכך גם לגבי ראש חודש ורגלים.

### ט. הקרבן עצמו או ממנו – קיימים או בטלים?

אך השאלה עדיין קיימת: כיון שהקרבן קיים, הכבש המיועד לקרבן התמיד של יום זה נמצא, הרי ייתכן שיש להקריב כבש זה למחרת, וכן לגבי מוספי שבת – אפשר להקריב בשבת הבאה את הכבשים שהוכנו לשבת הקודמת, מפני שזהו כבש שיועד לקרבן תמיד, או לשבת. ואף אם עדיין לא הכינו את הכבש לתמיד או למוסף שבת וכדומה, הרי נמצא בלשכה, בקודש, הממון המיוחד לכבשי התמיד ולמוספי השבת, ואפשר להשתמש בו להוספה בתמידים שלמחרת, וכן לגבי שבת.

36 ויקרא ה, כג.

37 אף שלא נזכר בפרש"י עה"ת ויקרא שם, דרשות רז"ל בזה (ראה ב"ק סו, א. וש"נ. וראה פרש"י סנהדרין עב, א ד"ה אבל לענין. רמב"ם הל' גניבה פ"א ה"ב. הל' גזילה ואבידה פ"א ה"ה. ועוד) – מובן ענין הנ"ל גם להלומד פש"מ, דהרי טורא היא.

38 וענין התשלומין מצינו בפש"מ רק בקרבן יחיד – שלמי חגיגה, וגם ע"ז צריך לימוד מיוחד (פרש"י אמור כג, טס).

וזהו החידוש בנאמר „הרי שלא הקריב בשבת זו, שומע אני יקריב שתיים לשבת הבאה“: המחשבה איננה להשלים את החובה של מצות הקרבת המוסף של השבת הקודמת<sup>39</sup>, אלא מצד קיומם ומציאותם של הכבשים לקרבן, או של הממון המיועד לכך.

על כך לומדים מהמילה „בשבתו“ – „מגיד שאם עבר יומו בטל קרבנו“, אין קיימת כלל המציאות של „קרבנו“. לא זו בלבד שאינה קיימת החובה של מצות ההקרבה של השבת הקודמת, אלא כאשר „עבר יומו“ התבטל הקרבן של שבת זו.

הלכה זו נלמדת גם לגבי ראש חודש ורגלים.

אך לא כך הוא לגבי התמיד. אמנם, „בכל יום הוא מועד התמידים“, אך אין סברה שניתן לקיים את חובת התמיד של היום על ידי הקרבתו למחרת, כי מחר איננו „מועדו“<sup>40</sup>. אך אין כאן לימוד ש„בטל קרבנו“, שמציאות הקרבן מתבטלת. ולכן נראה על-פי פשוטו של מקרא, שאפשר, ואף צריך, להקריב תמידים אלו למחרת, כי מציאותו של הקרבן, או הממון עבורו, קיימים<sup>41</sup>.

לפי זה מובן בפשטות, שלגבי הרגלים אין מתעוררת אפילו המחשבה שאם לא הקריבו בפסח, יקריבו שתיים בפסח הבא, וכן לגבי שבועות,

כי השקלים של כל שנה המיועדים לרכישת קרבנות ציבור של כל שנה ושנה שונים ככל שנה ושנה, כפי שכבר פירש רש"י לפני כן<sup>42</sup> – „נתנו כל אחד מחצית השקל והן לקנות מהן קרבנות ציבור של כל שנה ושנה“. ואם כך, אין סברה שאפשר להקריב קרבנות של שנה אחת בחג של שנה אחרת, ואפילו מצד מציאותו של הקרבן, שלא רק כהשלמת החובה והמצוה, כי השקלים של שנה זו אינם מיועדים

39 ולכן אין רש"י כותב „שומע אני ישלים לשבת הבאה“ וכי"ב. ולהעיר משינוי לשון רש"י „יקריב שתיים לשבת הבאה“ ולא כבפרי, „יקריב לשבת הבאה“.

40 ראה לעיל הערה 26.

41 להעיר מלשון הרמב"ם הל' תמידין ומוספין ספ"ח (מתמורה י, א): ואינו חייבין להקריב השאר למחר או למועד אחר אלא כל קרבן צבור שעבר זמנו בטל קרבנו.

42 תשא ל, טו.

כלל לקרבנות של השנה האחרת<sup>43</sup>.

### י. שני אופנים בהשראת הקדושה

מיינה של תורה שבפירוש רש"י זה:

ידוע, שהשראת השכינה במקדש, ועל ידי כך בכל העולם כולו, היתה באמצעות הקרבנות<sup>44</sup>. ומובן, שכל סוג של קרבן קשור לאופן שונה של השראה, בהתאם למהות ולתנאים ולנתונים של כל קרבן וקרבן.

וכך גם הקרבנות שבפרשתנו נחלקים לשני סוגים: א) קרבן תמיד, שמובא תמיד בכל יום יום, ויום, ב) מוספי שבת ראש חודש ורגלים, והם קשורים לשני אופנים כלליים של השראת הקדושה:

קרבנות מוספי השבת, ראש חודש ורגלים, מביאים לידי השראת הקדושה המשנה את ה„זמן“ – בימים אלו מאירה קדושה בגלוי (קדושת שבת, ראש חודש ויום טוב) ההופכת את הזמן לזמן קדוש.

אך מכך שקדושה זו בימים אלו משנה זמן זה, מובן, שהיא מוגבלת, ולכן קשורה „השראה“ זו דוקא ליום מסוים<sup>45</sup>.

לגבי קרבן התמיד, להיפך: זהו ענין תמיד, ללא הגבלות, ומכך מובן, שהשראת הקדושה<sup>46</sup> שעל ידי קרבן תמיד קשורה להתגלות הקב"ה עצמו, שאין אצלו ח"ו שום שינויים, ולכן היא מאירה ושורה תמיד, ללא כל הגבלה.

וזהו ההסבר לכך שקדושה זו אינה גורמת להפיכת כל יום ליום טוב, כי מפני שהשראת

43 ע"ד ההלכה – ראה רמב"ם הלכות שקלים פ"ד ה"א.

44 ראה חז"ל מאמר ב' פכ"ו. סידור (עם דא"ח) לג, ב"ג. אה"ת פרשתנו ע' א"עב ואילך (ובהנמטן שם). ויצא קפט, א. ובכ"מ.

ולהעיר מלשון הרמב"ם ריש הלכות בית הבחירה: „מ"ע לעשות בית לה' מוכן להיות מקריבין בו הקרבנות כו' שנאמר ועשו לי מקדש“. ולהעיר שלכמה ג"ה הביא הרמב"ם במנין המצות בריש ספר הוד מ"ע כ"ג גם סיום הכתוב „ושכנתי בתוכם“ (ראה רמב"ם ספר המדע ירושלים תשכ"ד).

45 אע"פ ד, ע"ת רצון שלמעלה... וקדושת שבת וז"ט הוא למעלה מגדר המקום והזמן (שו"ע אדה"ו או"ח מהר"ת ס"א ס"ח), הרי זה ביחס להגבלת המקום ודכניסית הזמן דלמטה (כמבואר שם). ואכ"מ.

46 להעיר מעשר קדושות (במקום) זו למעלה מזו (כלים 46) מ"ז ואילך. רמב"ם הל' ביב"ח פ"ז ה"ג ואילך. וראה לקמן הערה 49.

הקדושה שעל ידי התמיד קשורה לקדוש ברוך הוא בעצמו, אשר „אני ה' לא שניתתי“<sup>47</sup>, לכן אין לגביה מושג של זמן כלל, אלא היא מעל לזמן.

### יא. „תמיד“ וב„מועדו“

אך ניתן היה לחשוב שקדושה זו „נשאת“ על הזמן ואינה משפיעה בתוך הזמן, ולכן אומרת התורה שלא כך הוא, אלא גם את קרבן התמיד צריך להקריב „במועדו“ – אשר „בכל יום הוא מועד התמידים“:

אמנם, מדובר כאן על השראה באופן של „תמיד“, ו„לא שניתתי“, אך אין הכוונה שאין לכך קשר והשפעה על הזמן, אלא „בכל יום הוא מועד התמידים“, היום – הזמן עצמו – משתנה על ידי קרבן התמיד, אך אין הדבר נראה בגלוי.

יוצא מכך, שבענין קרבן התמיד נוצר חיבור בין שני ניגודים – „תמיד“, שאיננו זמן מוגדר, ו„במועדו“ – ההשראה „נמשכת“<sup>48</sup> במועד ובזמן מסויים<sup>49</sup>.

### יב. קדושה בכל יום

משמעות הענין לגבי עבודת האדם לקונו: כאשר עבודתו הרוחנית של היהודי היא באופן של „תמיד“, אין אצלו שינויים בעבודתו: הן בימות החול, הן בשבת וביום טוב ועד ליום הכיפורים (שבת בשבתו)<sup>50</sup> – בכל מצב שהוא שרוי בו, ובכל עבודה שהוא עושה – מורגשת אצלו מטרה אחת: קיום רצון ה', „שאמרת ונעשה רצוני“<sup>51</sup>. אופן כזה של „עבודה“ נובע מהתמסרות מוחלטת לרצון ה', הוא „חש“ ואצלו „מאיר“ הענין של „אני ה' לא שניתתי“, ולכן אין אצלו שינויים בעבודתו.

ואת זאת מדגיש רש"י, שעל ידי עבודה של „תמידים“ נעשה „כל יום“ ל„מועד“, כל יום נעשה יום „מיוחד“, אין הוא יום חול כשאר

47 מלאכי ג, ו.

48 להעיר מלקו"ת צו (ה, ב) בביאור מנחת כה"ג דנאמר בה, מנחה תמיד דהיינו עד עולם ואעפ"כ הוא בחי' ביום המשוה אותו כו"ו. ע"ש. וראה לקו"ש [עלמתורג"ם] ח"ב ע' 30 ואילך.

49 להעיר מחיבורו „ההפכים במקום, ד, מקום ארון אינו מן המדה“ (יומא כא, א), אף שהוצרך להיות בדיוק „אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו גו"ו (תרומה כה, יו"ד).  
50 עבודת המיוחדת דשבת, או ידיו"ט כו'.

51 פרש"י פרשתנו כה, ה (בנוגע לקרבן תמיד). ובכ"מ.